

ПРАКТИКА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників передбачає поєднання теоретичної та практичної складової. Остання значною мірою реалізується через проходження студентами різних видів практик протягом навчання у вищому навчальному закладі. Практика, що має наскрізний характер, сприяє поступовому входженню студентів в поле реальної професійної діяльності та їх послідовної підготовки до виконання майбутніх професійних обов'язків. Вона проводиться відповідно до освітньо-кваліфікаційних рівнів: бакалавр, спеціаліст, магістр. Тривалість практики збільшується від курсу до курсу, що зумовлено ускладненням завдань, які передбачено програмою. Програма практики .∴ це «основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які студенти повинні отримувати під час проходження кожного виду практики за кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем» [1, с. 1]. Вона містить такі розділи:

- вступ;
- мета і завдання практики;
- організація проведення практики;
- зміст практики;
- індивідуальні завдання;
- вимоги до звіту про практику (звітна документація);
- критерії оцінювання;
 - підведення підсумків практики (вид підсумкового контролю);
 - список рекомендованих джерел.

Програми практик укладені таким чином, що кожен вид передбачає зростання ступеня самостійності студентів. Наприклад, під час ознайомчої практики

(проводиться на II курсі без відриву від навчання) студенти факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини лише ознайомлюються з різними типами установ, в яких здійснюється соціальна діяльність, їх структурою, вивчають специфіку роботи працівників, з'ясовують, які види послуг та допомоги і яким категоріям населення надає заклад. Ознайомча практика сприяє формуванню у студентів уявлення про їх майбутню професійну діяльність, забезпечує психологічну адаптацію студентів до обраної спеціальності соціального працівника, формує вміння здійснювати психологічну саморегуляцію поведінки й діяльності.

Даний вид практики організовується за пілотним принципом, що дозволяє за короткий термін охопити різні типи і види установ та служб різних організаційно-правових форм.

Під час проходження навчальної практики (III курс) студенти-практиканти організовують свою роботу відповідно до вимог, правил внутрішнього розпорядку закладу, формують навички взаємодії з клієнтом, самостійно виконують певні види діяльності. Студенти-практиканти долучаються до проведення індивідуальної, групової та колективної роботи з різними категоріями клієнтів, розробляють та проводять заходи різного спрямування, беруть участь в організації та проведенні акцій.

На виробничій практиці (IV курс) студенти долучаються до здійснення професійного втручання в соціальну проблему або проблему клієнта (соціальної групи) в індивідуальній або груповій формах, застосовують відповідні технології при роботі з різними категоріями населення для надання послуг клієнтам.

Базами для проходження студентами практик виступають: комунальний заклад «Обласний міжрегіональний центр соціально-психологічної реабілітації дітей у м. Умані» Черкаської обласної ради, комунальний заклад «Уманський навчально-реабілітаційний центр Черкаської обласної ради», Центр ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Пролісок» управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді виконавчого комітету Уманської міської ради, Відділ у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Уманської міської ради, Служба у справах дітей

виконавчого комітету Уманської міської ради, Уманський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Служба у справах дітей Уманської районної державної адміністрації, Управління праці та соціального захисту населення м. Умані, благодійні фонди та ін. Взаємодія між вищим навчальним закладом та закладами соціальної сфери здійснюється на підставі попередньо підписаних угод.

Практика відіграє важливе значення у становленні студента як майбутнього соціального працівника. Вона не лише дає можливість студентам отримати знання апробувати в практичній діяльності, оволодіти вміннями та навичками, але й у процесі вивчення навчальних дисциплін опиратися на досвід, який вони отримали під час проходження практик. Також питання, які виникли під час перебування на базі практик, можуть стати стимулом до більш глибокого вивчення певної соціально-педагогічної проблеми, що, в свою чергу, спонукатиме студентів до здійснення дослідницької діяльності. Взаємодія з працівниками закладів соціальної сфери та різними категоріями клієнтів сприяє також формуванню важливих професійних якостей, в необхідності яких переконуються студенти під час виконання завдань практики.

Список використаних джерел:

1. Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денна та заочна форма навчання) (затверджене на засіданні вченої ради університету, протокол № 9 від 24 березня 2015 р.).